

PRIDE!

PRIDE!

PLAVOLASA VENERA

Izgubljeni dragoceni zakladi

Nemški prehistorik o veliki zbirki predzgodovinskih starin, odpeljanih iz Slovenije

Ljubljana, 3. novembra

Občinstvo smo že pisali o nemadomestljivi v neprvenstvi izgubi, ki je Slovenijo in Jugoslavijo, a po izjavah svetovnoznanih učenjakov tudi vso Evropo zadržal z izgubo, ko je pri nas izkopana zbirka starin vojvodine Meklenburške šla čez našo mejo v Ameriko, kjer je bila v Newyorku prodana na dražbi in tako razbita in raztresena na vse kraje. Obenem smo pisali tudi o članku odlikovanega angleškega prehistorika Hawkesa, ki ves navdušen piše o bogastvu in znanstveni pomembnosti naših zakladov ter občutju, da ni bil vsaj del teh dragocenosti rešen za — Anglo! Pojasniti moramo, da po izjavah angleških strokovnjakov vsa uradna in privatna Anglija ni upala spraviti tako ogromne vso skupaj, da bi bila kupila vso zbirko. Samo po teh izjavah lahko presodimo, kako velikanski zaklad in kako ogromno privalomnost je izgubila Slovenija samo zato, ker naša država še vedno nima splošnega zakona, ki bi strogo prepovedoval izvoz starin, čeprav je že davno pripravljen!

Eden izmed vojnih nemških prehistorikov, Paul Reinecke, ki temeljito pozna našo zemljo in naše starine, je julija meseca približil v znanstveni reviji »Germania« članek pod naslovom »Zakladi Kranjske, kjer med drugim piše:

Velika zbirka predzgodovinskih starin, ki jih je izkopavanjem v svoji domovini Kranjski in na nekaterih drugih točkah Avstrije (v mislih ima učenjak seveda nekdajno Avstrijo, ker je kopala pred prevaratom), kakor tudi s priložnostnim nakupom zbrala vojvodinja Pavel Friderik Meklenburška, rojena princesa Marija Windischgrätz (nečakinja kneza Ernesta Windischgrätzta) — ta velika zbirka je bila v Newyorku po naročni dedinje na javni dražbi prodana. Da bi bili te zaklade v celoti ali vsaj njih bistven del rešili za evropske muzeje, ni bilo mogoče.

Torej niti vsa Evroa ni imela toliko denarja, da bi bila kupila naš zaklad, ki bi ga bili pri mi lahko zadržali pri naših brez najmanjših težav že s pravočasnim zakonom o varstvu starin!

Nadalje opisuje slovenski znanstveniki, kako so najznamenitejši strokovnjaki naš zaklad opisali v dražbenem katalogu, ki je danes še edin spomin na naše izgubljeno ali pravzaprav po naši krividi zapravljeno bogastvo. Nadalje pravi Paul Reinecke: »S tem so nam omogočili vsaj nekake približno, kolikor toliko zadovoljivo predstavo o tem, za zgodovino Kranjske tako dragocenem in edinstvenem, za nas svetovno znanost sedaj trajno izgubljenem znanstvenem materialu.«

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Koliko so v zbirki pomenile drugje izbrane stvari, pa ceni znameniti strokovnjak tako-le:

Kar vsebuje zbirka Izvenkrankijski predmetov, prihaja komaj v pošt. Najdbe pri Skedenju ob kraskem robu nad Trstem ne nudijo v tem pogledu nices bistveno novega. Isto velja o izkopinah iz hallstattskih grobov. Peščica Italijanskih in ogrskih komadov je brez pomena.

Dragocenost zaklada je torej v stvareh, ki so bile pri nas izkopane in pri nas takorek zaradi površnosti tudi zavrnene. Nadalje pa piše tuji učenjak:

Izguba te zbirke je za znanost in muzeje našega kontinenta tako ogromna (so unghauer), kakor doslej prav gotovo še ni zadela naše prehistorije.

Ce je bila izguba ogromna za vso Evropo, bi bila zbirka gotovo tudi slina privalomnosti za Slovenijo! Kakšen pomen bi imela za tujski promet!

Zanimiva so tudi nadaljnja izvajanja velikega učenjaka:

Celotna zbirka je bila na dražbi razprtjana. Ze zaradi tega dejstva ne bo skoraj gotovo nikdar več mogoče načnadno prideti obšire znanstvene publikacije, ki jo je ta zbirka v resnici zaslužila. Strokovnjak pa, in naj je kjerkoli na kontinentu, pretežno zaposlen v arheološki delni službi, bo moral nad vse bolestno občakovati, da niso mogle v tem primeru nikakre doleže za varstvo spomenikov izsliti, da bi tako dragocene priče prošlosti ostale v celoti ohranjene zemlji, ki jih je hraničila. In prav gotovo ne smejo prazgovinski spomeniki in najdbe, ki jih hraničijo naše dežele, biti zapisani usodi, da bodo služili bodočim pokolenjem za dobrodoše objekte trgovske spekulacije največjega stila.

Senator dr. Valentin Rožič je 24. marca v senatu govoril o tej zadevi ter zahteval zakon, ki je v načrtu že izdelan. Upamo, da zakon dobitno končno v najkrajšem času, saj po naši deželi čaka še polno dragocenih starin, ki bi jih zlasti inozemski lastniki naših gradov radi iztihotaplili čez mejo.

Izvajanja smo v glavnem posneli iz zadnje številke »Proteusa«, ki ima še polno drugih zanimivosti in ki pod uredništvom univ. prof. dr. Pavla Grošča res prav naglo napreduje, da bi ga moral imeti vsak prijatelj prirose.

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Nato učenjak navaja najdišča na Kranjskem, nekropolo pri Skedenju na Trstom ter grobišče nad Hallstattom in nekaj posameznih kosov iz Kranjske, Ogrske in Italije ter opisuje najvažnejše in najdragocenejše najdbe. V posameznih prekopalnih gomilah pri nas je vovodinja Meklenburška našla tudi po 57. 65 in celo 79 grobov!

Kraljica Marija — dete solza

Kaj pravi rumunska kraljica mati o svoji hčeri, naši kraljici materi vdovi

Dva dni pred umorom kralja Aleksandra je izšla v Londonu knjiga spominov kraljice-vdove rumunske. O svoji hčeri Mariji, zdaj tudi kraljici-vdovi, piše rumunska kraljica-mati takole:

«To je moj tretji otrok. Ko sem jo nosila pod srcem, sem jo nazivala de-

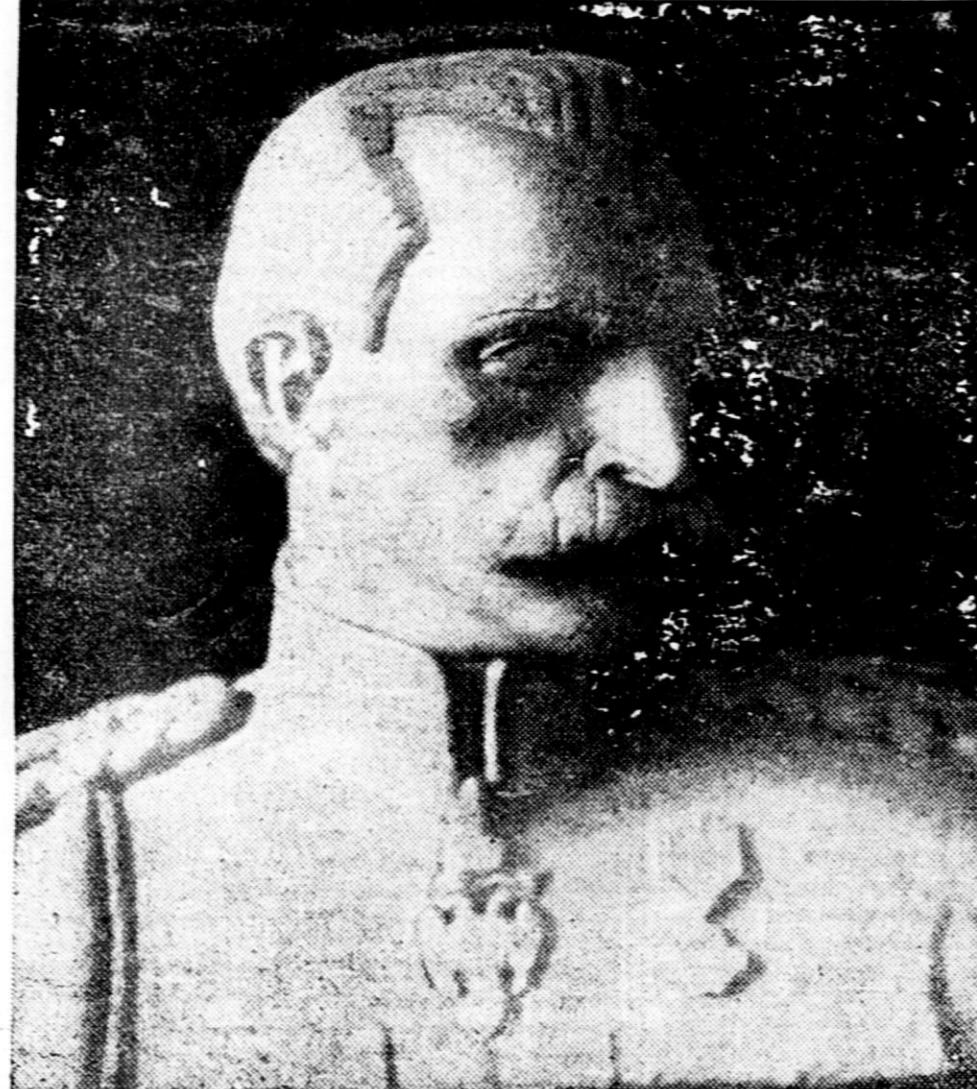
te solz, kajti takrat ni bilo ne dneva ne noči, da ne bi plakala. K sreči se moja bojazna ni uresničila. Otrok mi je prinesel radost in solični žarek. Ne-

dolžno bitje je res napravilo čudež. Od rane mladosti vesela, vedno nasmejana in razigrana, mi je bila več nego samo uteha. V mojih očeh je bila resnična izraz gracie in ljubila sem jo s posebno nežnostjo. Niti ene ure nisem mogla preživeti brez nje.

Dali smo ji imen Marija po moji materi in babici, toda jaz sem jo vedno klicala Mignon. Zame ostane vedno Mignon. Težko si je misliti lepšega otroka. V nji je bilo vse gracia in zdravje kar dihalo iz nje. Še zdaj me spominja na nežne duhete rože, ki že same po sebi prinašajo v sobo svežost in radost. Njeni lasje so svetli, kodasti. Lica so ji rdeča. Poteze ustnic kažejo izredno lepoto. Njene oči so po dolgovatem in zasanjene. Obrvi so temnejše od las. Ona je vitezšena harmonija. Moja mala Mignon mi je bila solični žarek sredi teme. Prišla je v hipu, ko sem izgubljala vero v življene.

Mignon je bila vedno fatastika. Vedno je bila z vsem zadovoljna, nikoli ni izražala posebnih želja in nikoli ni poskušala vsljevati ljudem svoje volje. Po značaju je potprežljiva in murna. Nikoli se ni na nič pritoževala. Mignon je posebljena potprežljivost in pokorčina. Lahko si jo mislim, kako živi v kmečki hišici in sama vodi vse gospodinjstvo. Mignon je namreč rojena gospodinja. Mignon je bila rojena v zelo nesrečni dobi mojega življenga. Zato jo ljubim. Kadarkoli trpi, čutim, kako se mi trga lastno srce.»

Kip generala Maistra

Poprsje pokojnega generala Rudolfa Maistra, ki ga je izdelal kipar Nikolaj Pirtat, je postila mestna občina mariborska, katere last je kip, odditi v bron. Kip je za nekaj dni razstavljen v izložbi vetrinovine Bonač, v Šelenburgovi ulici. Odlike v bron je izvrnila naša prva slovenska livanja g. Frana Mostarja na Galjevici

Iz življenja Slovencev v Ameriki

Rodbinska tragedija — Avtomobilske nesreče — Slovenec izvoljen za župana v Chisholmu — Novi grobovi

V Leadvilleju, država Colorado, ki je najvišje ležeče mesto v Združenih državah, se je 10. oktobra odigrala pretresljiva rodinska tragedija. Anton Seme je ustrežil svojo ženo, mater osemih otrok in si še sam končal življeno. Vzrok tragedije ni znan, baje se zakonča že dolgo nista razumela.

V noči od 5. na 6. oktobra je neki lopov ukradel Slovencev iz Leadvilleja avtomobil. Tatino sta opazili dve dekleki in opozorili Kobosa. Ta je poklical službeno mimočočerjo nočnega čuvanja v tudi stražnika Martina Skalo. Ustavili so nekega avtomobilista in sedli na njegov voz. Pridružili sta se jim tudi Marija in Olga Drobničeva. V divjem lovju za avtomobilskim tatom so pa na ovinku zavozili v avtomobil, vozel iz Striglowa. Karambol je imel strašne posledice. Nočnega čuvaja, ki je bil Irc, je treselj s tako silo iz avtomobila, da je oblezal mrtve. Olga Drobničeva je odletela v velikem loku in je oblezala nevarno poškodovan. Prav tako pa tudi njena sestra, dočim sta dobila Skalo in Kobos lažje poškodbe. Stanje obeh sester je zelo kritično.

Huda nesreča je doletela tudi Mestekovo družino v Chisholmu. Mati in hčerka sta se peljeli v avtomobilu. Med vožnjo je pa hčerka izbruhla oblast nad volanom, zavolila je v brezjavni drog in avtomobil se je prevrnil. Izpod razbitega avtomobila so poleteli hčerkov mrtvi. Pokojnica je bila stará 46 let, zapestila je moža in šest otrok.

Matija Sigača iz Milwaukeeja je bil že deli časa brez službe, le tu pa tam je počastil v avtomobilu. Med vožnjo je pa hčerka izbruhla oblast nad volanom, zavolila je v brezjavni drog in avtomobil se je prevrnil. Izpod razbitega avtomobila so poleteli hčerkov mrtvi. Pokojnica je bila stará 46 let, zapestila je moža in šest otrok.

Način na to veličastno narodno in politično ljudsko manifestacijo je namernaval vostaviti narodni odbor dostojen spomenik, kar je tedaj avstrijska vlada prepovedala.

Da izpolnimo davno željo naših prednikov, je bil na sestanku delegatov nacionalnih društvenih organizacij dne 10. marca t. l. v Ljubljani soglasno izvoljen podpisani akcijski odbor, ki si je v zvezi s sokolskim društvom St. Vid nad Ljubljano postavil nalog, da zgradi v spomin na ta znameniti tabor skromen spomenik: Sokolski dom. Ta spomenik naj bi pričal pozornim rodovom o dobi, ki je v njem pričel stopati Slovan na plan in ki so se v njej jele svetličati prvezarje zlate svobode ter je pričela tudi borba za to svobodo.

Ta spomenik, ki naj bo priča o takratnem narodnem prebujenju, naj bo obenem simbol ljubezni do rodne grude, do naše

pri Stični. Podlegel je jetiki. Za pokojnim žaluje brat in tri sestre, ki žive v stari domovini. — V Newyorku je umrl Anton Vilar iz Ridgewooda. — 13. oktobra je umrla v La Sallu Gertruda Hribarčevič, starca 70 let in doma z Izo pri Ljubljani. Za njo žaluje sin. V okrajni bolnici v Chigagu je podlegel čreveni bolezni Joep Fiket. Pokojni je bil star 53 let, doma je bil iz Desinev, zapustil je ženo in pet otrok. V Clevelandu je umrla Frančiška Kukinberger, starca 61 let. Pokojna je bila doma iz Trebnjega, v Ameriki je bivala 38 let.

V spomin na vižmarški tabor iz leta 1869

Sokolski dom v St. Vidu nad Ljubljano. Na binkoštni ponedeljek, 17. maja 1869, je bil v Vižmarjih najmogočnejši in najznamenitejši narodni tabor. Na tem taboru je slovenski narod formuliral svoj politični program, ki je vnel v slovenskih srčih toljko ogenj navdušenja, da je bil že naslednje leto začetek južnoslovenski program, ki je bil začetek jugoslovenske ideje pri nas. In ta ideja se je pol stoletja nato uresničila v svobodni jugoslovenski državi — v naši kraljevini Jugoslaviji.

Način na to veličastno narodno in politično ljudsko manifestacijo je namernaval vostaviti narodni odbor dostojen spomenik, kar je tedaj avstrijska vlada prepovedala.

Da izpolnimo davno željo naših prednikov, je bil na sestanku delegatov nacionalnih društvenih organizacij dne 10. marca t. l. v Ljubljani soglasno izvoljen podpisani akcijski odbor, ki si je v zvezi s sokolskim društvom St. Vid nad Ljubljano postavil nalog, da zgradi v spomin na ta znameniti tabor skromen spomenik: Sokolski dom. Ta spomenik naj bi pričal pozornim rodovom o dobi, ki je v njem pričel stopati Slovan na plan in ki so se v njej jele svetličati prvezarje zlate svobode ter je pričela tudi borba za to svobodo.

Ta spomenik, ki naj bo priča o takratnem narodnem prebujenju, naj bo obenem simbol ljubezni do rodne grude, do naše

države in do našega blagopokojnega kralja mučenika. Iz tega spomenika naj vzklikovati nov rod, ki mu bo vedno v srcu in mislih poslednja želja viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja: Cuvajte Jugoslavijo!

Prosimo in pozivamo vso našo javnost, da prispevate za to plemenito akcijo. Naj ne bo nobenega društva, organizacije in korporacije, ki se ne bi odzvala temu pozivu, naj ne bo nobenega zavednega našega slovaka, ki bi vsaj z dinarskim prispevkom ne omogocil uresničitev te akcije. Naj ne bo naši banovini nobene občine, ki bi vsaj z malenkostnim zneskom ne priskočila na pomoč tej akciji!

Prispevke je posiljati podružnici poštne hranilnice v Ljubljani na ček račun štev. 14.063 (Sokolsko društvo St. Vid nad Ljubljano) s pristavkom: za spomenik. Ljubljana, dne 30. oktobra 1934.

Castna predsednica:

Franja Tavčarjeva L. r.
Predsednik: Engelbert L. Gangl, L. r.
Podpredsednik: Dr. Vladimir Ravnhar, L. r.
Odborniki: Manica Komanova, Valentijn Babnik, Albin Koman, dr. Arko, dr. Pi-
penbacher.

Naš viteški kralj in otroci

Radovljica, 2. novembra.
Naj vam pove pričnjuba zgodnica, kakro je bilo vsej ljubljana nas počojni vladar maledino.

Obiskna visokega kraljevskoga para je bila Radovljica vajena, saj so obeli kraljevski gostje redno vsako poletje skoraj vse ceste na svojih izletih po pisane geografske zemlje. Ni zato čuda, da so poznali kraljev avto in celo glas njegove hume do malega vsi ljudje in sveda truti dela.

Nekaj je privzal avto na radovljicki Glavnem trgu pred sreško načelstvo. Otroci so kaipkralje takoj spoznali in mu pričeli viharno vsljekati in ga pozdravljati. Naenkrat je deca obkrožila avto in kralja v njem. Videti je bilo, da bi bil vladar red mladiči s čim postrelj, a ni imel nicaesar pri roki. Pa je že vladar stopil iz avtomobila in uruhi korakov odšel naravnost v konzum L. delavskega društva in kupil tamkaj od g. Remesa polno škatlo honbonov.

To je bilo za deca veselje in presenečenje . . . Saj je vprito nje odpril kralj Škaflo in pričel deliti v drobne ročice svoj kraljevski dar. Odrasli, ki so od daleč opazovali ta prizor, se niso mogli ubraniti ob toliki domačnosti visokega gosta solza, veselja in vdanosti.

Večer JS v Trbovljah

Trbovlje, 2. novembra.
Rudarske Trbovlje so v sredo zvečer nadve dostojo počastile nemirljiv spomin pokojnega najvišjega čuvanja našega morja, viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja. Večka sokolska dvorana je bila zasedena skoro do zadnjega kotička. Bili so zastopani vsi sloji in stanovi, zlasti številna pa je bila udeležba s strani delavstva, kar je pa najbolj dokaz, kako globoko je pretresla marseilleska tragedija tudi naše delovno ljudstvo in s kako ljubezno se občela viteških v svetlih gesel: Cuvajte Jugoslavijo! in Cuvajmo naše morje. Program te svetlane žalne priredite, ki jo je organizirala tukajšnja krajevna Jadranška straža, sicer ni bilo bogove kako obsežen, vendar pa dostojen spominova velikega kralja-mučenika in zato tem bolj prisrčen.

Zaljubljeno srečanje je otvoril predsednik takojšnjega krajevnega odbora Jadranške straže, rudarski ravnatelj g. inž. Fran Loskot, ki je v pretresljivih besedah slikal neizmerno bol nad izgubo našega nesmrtnega, viteškega kralja-mučenika, bol ki pretres ceplukanju Jugoslaviju. Ta bol nas je zbral nocoj v tej dvorani, da počestimo spomin velikega blagopokojnika in se skupno spomnimo najvišjega čuvanja našega Jadranja. Vsi narodi, ki jim je svetovni mir prišel, so pred tedni z največjimi nedam spremjamli pomorske potovanje našega ne-smrtnega miroljuba-junkara na »Dubrovnik« in našo zavezniško Francijo. Toda zaplakal je Jadran, zahtevala v strašni boli celo Jugoslavija, ko nam je ponosni Dubrovnik prispel iz Marselle mrtvega vladarja. Telo ne-smrtnega viteškega kralja-mučenika je mrtvo, toda njegove ideje, njegovo delo, njegovi cilji žive med nam! da je v tem idejem, tem ciljem hočemo služiti mi. Jadran je izgubil svojega velikega čuvanja, toda mi hočemo čuvati naše morje, mi bomo čuvati Jugoslavijo! Slava viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju! Tedaj se je dvignilo občinstvo s sedežev in v pobožnosti spontano zakljalco trikratno Slavo mrtvemu kralju.

Sledilo je globoko zaspovedano predavanje o viteškem kralju Aleksandru I. in našem morju. Bila je to ena sama dolga zgodovinska povest o stolnem borbah malego teda življava srbskega naroda za svojo svobodo in za pot na slovansko morje. Hrepnenje Srbije po morju je skorodno tako staro, kot svobodna Srbija sama. Že leta 1844, je srbski minister Goresanin zapisal, da mora skrbeti Srbija za novo trgovsko pot, ki jo bo privedla do morja. In ko je juneški srbski narod poklical na prestol Peter Mrkonjić-Osvoboditelja je začul klic stotisočev Jugoslovjanov, klic vere in hrepnenja po svobodni državi in svobodnem morju. Ta klic vere pa je čul takrat že tudi mladi kraljevčič Aleksander, ki je kot dvanesetleten princ potovel po slovenskem Jadranu, ob katerega obalih ga je klub terorja avstro-ogrskih oblasti navdušeno pozdravljala naša narodna mladina kot svojega bodočega jugoslovenskega kralja.

Priča je svetovno vojno in z njo Kalvartija junaškega srbskega naroda. Strašne so bile žrtve, ki jih je utrpel za sv. hodo svoje roditve in udeleženje vstega Srbov, Hrvatov in Slovencov v svobodni, večki Jugoslaviji. Od silne sovražne premoci pregnani in docela izčrpani je srbski narod v tisočih in stotisočih umirih preko albanskih gorov v krnem morju. Toda legendarni kralj Peter in junaški prestolonaslednik Aleksander naravnista zapustila marveč; a z njim okupila vse strahote svetovnega klenja in moreje.

Toda te strašne žrtve niso bile zamenljive. Napotila je zlata svoboda vsemu jugoslovenskemu narodu, ki si je priboril toliko težko in žalno prizakovano pot do svojega morja. Naši vekovni sovražni pa niso mogli mirno gledati silen razvoj in zdrav razmah našega miroljubnega naroda. Zato so ga

zadržali tam, kjer so rečunalni, da ga bodo pretrali v njegovih temeljih, na katerih je zgrajena velika in močna Jugoslavija. Toda v svojih zločinskih računih so se silno vratili. Naš narod od Triglava do Sojune in od Jadrana do Donave in preko nje je danes solidarnejši v obrambi svoje s težkimi krvnimi žrtvami prizorjeni svobode kot kedadoli poprej. Mi Jugoslaveni smo trdno odločeni, kakor smo miroljubni, do zadnjega dne izpoljevati sveto oporočno viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja: Cuvajte Jugoslavijo! Zakljamamo se, da bomo to sveto oporočno zvesto izpoljevali in čuvati Jugoslavijo.

Udarili tam, kjer so rečunalni, da ga bodo pretrali v njegovih temeljih, na katerih je zgrajena velika in močna Jugoslavija. Toda v svojih zločinskih računih so se silno vratili. Naš narod od Triglava do Sojune in od Jadrana do Donave in preko nje je danes solidarnejši v obrambi svoje s težkimi krvnimi žrtvami prizorjeni svobode kot kedadoli poprej. Mi Jugoslaveni smo trdno odločeni, kakor smo miroljubni, do zadnjega dne izpoljevati sveto oporočno viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja: Cuvajte Jugoslavijo! Zakljamamo se, da bomo to sveto oporočno zvesto izpoljevali in čuvati Jugoslavijo.

Največja senzacija

DIREGIBLE

„JUNAKI ZRAKA“

P
B
I
D
E

vemstvena tekma med SK Celjem in ISSK Mariborom. Za prvo tekmo je določen kot sodnik g. Wagner odmerno kot namestnik g. Seiti, za drugo tekmo pa g. Oberharter.

— Nočno lekarstvo službo ima do včetega petka 9. t. m. lekarina »Pri orlu na Glavnem trgu.«

Dilektantski odri

v Zasavju

Litija, 3. novembra.

Na predlog dramskega referenta ljubljanske sokolske župe br. Skerlja, naj sokolske župe po svojih okrajih prirejajo tekme svojih dilektantskih skupin in tako izberi pravca vsega okrožja, je tudi ljubljansko sokolsko okrožje povebilo sokolske odre iz Litije, Smarzega, Kresnega, Vača Ponoviča, Polšnika k sodelovanju pri tekmacah. Na skupnem se stanku so bile določene igre in dnevi predstav v Litiji. Zaradi marsejske katastrofe programa na žalost ni bilo mogoče izvesti po prvotnem načrtu, ker so sodelovanje odpovedali odri iz Kresnic. Vač in Smartnega igrali bodo na Vačani in Polšnjanu. Vačani že drevi nastopijo v Litiji s Finžgarjevo »Verigo«. Glavna skušnja je minilo nedeljo

Kaj takega še ni videla Ljubljana
To je grandijozni vefilm, ki rešuje tisočletni problem človeštva

ZLATO

BRIGITA HELM, HANS ALBERS

Film nam predstavlja sile človeškega razuma. To je višek tehnike in ustvarjanja.

PRAVA SENZACIJA NASE DOBE

Telefon 21-24

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Predstave danes ob 4., 7. 1/4 in 9. 1/4 ur, jutri pa ob 8., 5., 7. 1/4 in 9. 1/4 zvezber.
Predprodaja vstopnice od 11. do 1/13.

DNEVNE VESTI

— Fond viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja za zgraditev dečijih ustanov. Glavni odbor Jugoslovenski unije za zaščito dece je sklenil, da se ustanovi poseben fond kot spomin na najvišjega pokrovitelja blagopokojnega kralja Aleksandra. Iz sredstev fonda se bodo gradile in vzdrževali dečje ustanove v naši državi. Iz svojih sredstev je vložil glavni odbor v ta fond 30.000 Din.

— Novi načelnik oddelka za ruderstvo. Za načelnika oddelka za ruderstvo v ministrstvu za šume in rudnikske je imenovan inšpektor istega ministrstva inž. Stjepan Bosak.

— Iz službenega lista. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 89, z dne 3. t. m., objavlja naredbo o dokazu izobrazbe za opravljanje pogostinskih obrarov in naredbo o odpiranju tekm ter o njihovem dejstvu.

— Delo dobre. Borba dela v Ljubljani sprejme za takoj obratovodjo za tovarno štan in rezil, jemnenaria za biće, 4 usnjarije, metljarja, usnjarija za fine kože, bojniškega strežnika.

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefovek vođe urejeno prebavo. Specijalni zdravnik silnega slovesa spričujejo, da so z učinkom staro preizkušenje »Franz Josefovek vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefovek« grenačka se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Žalne kolke je založila in pričela razpečavati CMD, in hude bodo gotovo prav radi segli po njih in jih leplili na račune in pisma, saj bodo s tem podprli CMD, ki je gotovo vedno del v smislu besed kralja Aleksandra: »Čuvajmo Jugoslavijo! S tem bodo tudi na naprejšči način vsakokrat, ko bodo napele kolek, počastili! Njegov spomin. Vsakdo bo pa poleg tega kolke radabil tudi zato, ker so prav priklipni in res umetniško delo našega znane gradička Elka Justina, ki nam je narisal na kolek alegorijo zaščite in varstva simbolov Jugoslavije, ki ilustrira napis »Čuvajmo Jugoslavijo!«, obenem pa z datumom smrti kralja Aleksandra »9. X.« spominja na dan, ko je Viteški kralj, žrtvuoč se za svojo državo, izpregorodil to svojo oporočko.

— Vreme. Vremenska napovedi pravi, da bo zjutraj megleno, čez dan večinoma jasno. Včeraj je dejevalo v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Rogaški Slabini in Splitu. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Sarajevu 18, v Skopju in Splitu 16, v Rogaški Slabini 13, v Zagrebu 10, v Beogradu 8, v Ljubljani in Mariboru 7. Davi je kazal barometr v Ljubljani 771.4, temperatura je znašala —1.0.

— Samomor trgovskega potnika. Na praznik popoldne se je obesil v Zagrebu trgovski potnik iz Murske Sobote Franjo Kohn. V sredo, zvečer je prispel v Zagreb, v četrtek zvratil se ga pa našli v gostilniški sobi obesenega. Baje si je hotel že lani končati življenje v nekem prenočišču v Ljubljani. Zapustil je na politico naslovljeno pismo, v katerem pravi, da gre prestovoljno v smrt. Bil je ozemljen in imel je dve otroki, zadnje čase pa ni živel z ženo. V smrt so ga posnale najbrž gmotne razmere.

DANES

premiera senzacionalnega vefilma
CAR JONES

V glavnih vlogih igraje Pavel Robeson. Film skrajno napete vsebine in držnih podvigov.

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave danes ob 4., 7. in 9. ur. Jutri ob 3., 5., 7. in 9. ur. zvečer

— Obup Slovencev v Zagrebu. Včeraj zjutraj si je v Zagrebu hotel končati življeno služba pri Izseljenskem komisariatu Franjo Poljsak. Prerezal si je žile na rokah pa so ga prepeljali v bolnišnico in mu zašli rane. Dopolnil je, da je samomor njegova privatna zadeva, ki se nikogar nič ne tiče.

— S kuhinjskim nožem ga je zaklata. V Idrije bliži Subotice sta se na praznik popoldne spoprijela žena Milana Šure in Ljudevit Veksel. Žena se je tako razlezila, da je pograbila veliki kuhinjski nož in zabolila soseda večkrat v prsa, da je kmalu izdihnil.

— Pri delu na žagi se je ponesrečil. Včeraj je moral v Ljubljansko bojnišnico mizarski pomočnik Jernej Valjavec iz Dola pri Ljubljani, ki je zašel med žaganjem drv z desno roko pod cirkularko. Dobil je znaten poškodbo.

— Nov grob. V Ljubljani je umrl danes gospodinja Josipina Blumauer, bivša dolgoletna poslovodkinja blagopokojnega vefilmetra R. Kollmann. Pokojnica je bila znana dobrotnica revjev, vedno je imela tudi odprte roke za razne društva, zlasti jo je težko pogrešal Sokol I. na Tabori. Za pokojno žaluje velik krog sorodnikov. Pogreb bo jutri ob 16.15 iz hiše žalosti Emoneka cesta 10 a na pokopališče k Sv.

mur ni prizanesel, samega sebe je smatral za božanstvo. Mesto Maradu je propadio. Uničili ga je potres v izbruh vulkanov. Z mestom Maradu je propadel tudi bogastvo otoka. Veliki potres je pa nekomu vendar bil v dobro. Dva belca, moč in lepa mlada žena, sta potegnili iz ujetništva maharadje in se po dvijih avtobusih redila. Predstava bo danes ob pol treh in jetri ob 11. dopolnitev. Vstopnina 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 Din.

— IJ Sumljivi sidol. Ponoči je policija ustavila na glavnem kolodvoru dva moška, ki sta imela ročko s 25 litri sidola za čiščenje medenine. Oba zatrjujeta, da je sidol last nekega izdelovalca iz Žežice, vendar jima sta na policiji ne verjamajo preveč, ker sta že večkrat prisla navzkriž s paragrafi.

— IJ Jenkova plesna šola v Kamni: »nedeljski popoldanski tečaj ob pol 14.« V pondeljek ob 20. »začetniški tečaj. Novince se sprejemajo. V torek »popolnovečni tečaj. Posebne plesne ure in informacije dnevno od 11. do 13. in od 15. do 19.

Pazite na stroke!

Tragična smrt enoletnega fantka — Hugo nevreča 4 letnega dečka

Na Oslici, občini Krka, se je igral enoletni France Godec, sinček posestnika, z drugimi otroci v domači kuhinji. Otroci so bili brez nadzorstva in tako se je zgodi, da je mal Francek padel v žerjavico. Otrok je dobil hude opeklne po vsem telesu. Snoci so ga prepeljali v ljubljansko bojničko, kjer mu pa niso mogli več pomagati in je ponori v hudi muh umr.

V Hrašči pri Smledniku se je igral včeraj štiriletni Ludvik Wohlgemut, sin dñinarice, z otroci. Mlaček se je vrtil okrog gramofone truge, ki se je nenadoma prevrnile in pokopal Ludvika pod seboj. Otrok je dobil hude poškodbe in so ga moral prepeljati v bojničko. Njegovo stanje je resno.

Iz Poljčan

Sport. V nedeljo je gostoval v Potčanah SK Adrija iz Pobrežja. Tudi letos je predvedlo moštvo prav lepo igro. Je dobro vigrano in je tehnično na precejšnji višini, je disciplinirano in igra zelo taik. Takoj po prvih udarcih je bilo zato pričakovati, da bo zmaga njihova, čeprav so gošči igrali le z 10 igrači. Toda SK Boč se je potrdil na vsak način hotel izvjevati zmago, kar mu je slednjic tudi uspe. Medtem ko je pri zadnjih igri podigel SK Boč s 4:2, je tokrat triumfiral s 6:3. Na igrišču je vzhrala črna zastava. Pred tekmo se je vršila prisia. Igraci so imeli na levih rokahih črne flore. V znak žalovanja je odredil sodnik in 9. minutu enomimentni morč, ki so mu stoele in odprtih glav sledili tudi gledalci.

— Osebna vest. Te dan je odšel na novo službeno mesto v Prevalje poštni uradnik g. Ljubko Slavko. Bival je tukaj počitnico leta in bil zadnji čas tudi arhivar turškega Sokola. Na novem službenem mestu mu želimo vse najboljše!

Iz Kranja

— Spominska proslava JS. V sredo ob 20. se je vršila v gimnaziji televadilci spominska proslava JS. Dvorana je bila lepo žalno dekorirana. Sredi s črnim blagovim preveličene stene je visela Vavpotičeva slikica mučenškega kralja, pod njo pa prapor JS. Proslave je za udeležitev skrtnik dr. Franjo Ogrin, župan g. Ciril Pirš, g. Gimn. direktor g. dr. Simon Dolan in drugi predstavniki. Predsednik krajevnega odbora direktor g. Ivan Košnik JS je otvoril prireditve s kratkim nagovorom, v katerem je pojasnil žalni značaj letosnjega jadranskega dne. Nato je v dalfonu štora očital g. prof. Bogomil Horvat pomem našega Jadrana in veliko izgubo na največjega čuvarja našega morja, blagopokojnega kralja Aleksandra. G. prof. Adolfo Ivančić je čestveno recitiral lepo župančičev pesem Ob Kvarneru, v kateri je izrazeno silno občudovanje morja. Končno je prebral govor Kralj in na Jadranskem kraljevem v sklopu prireditve zaslužila večji obisk.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinstva in mnogo zastopnikov uradov in društev. Tečaj ob pol 15. je prikorakalo na igrišču 80 sportnikov, ki jim je pred in po zaobljubi govoril predsednik SK Korotana g. Josko Horvat lepe spominske besede. Svečani akt zaobljube pa je vodil podpredsednik odbornik g. Dore Kern. Nato se je pričela noskometna tekma Korotanove A in B garniture z enominutnim molkom, stojte, odkritih in sklonjenih glav so se igralci in publike posvetili med deveto in deseto minutom spomini največjega Jugoslovena, blagopokojnega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

— Kranjski sport. Svečana zaobljuba kranjskih sportnikov se je vršila v nedeljo ob krasnem solnčnem vremenu. Zbralo se je precej občinst

Skrivnost belega čevalja

35

Tisti hip je stopila v knjižnico Hulda Doornova, opirajoč se na ramo Filipa Morehousa.

Dočim se je zamišljeni in pozorni Morehouse sklanjal k nji, je Hulda Doornova pri zaslišanju kmalu izpovedala, da so divjali z debelimi starimi stenami starinskih sob Doornovih silni prepriki. To je povedala šele, ko sta jo inspektor in distriktni prokurator trdo prijela.

Morehouse je stal za njo in na obrazu se mu je poznalo, kako silno je razburjen.

Abigail Doornova in Sara Fullerjeva... dve stari ženi, ki sta se za pritimi vratni neprestano grizli in prepričali, a nič ne vedel, zakaj. Tudi Hulda tega ni vedela. Po cele tedne sta živelji ti dve ženski, ena stara že 70 let, druga pa stara devica, prezgodaj uvela, pod isto streho, ne da bi spregovorili med seboj le besedico. Po cele mesecu nista govorili razen o najnajnejših stvareh in se to zelo kratko. Po celih letih ni prišla iz njunih ust nobena prijazna beseda. In pri tem so tekli tedni, meseci in leta, a Sara Fullerjeva je bila še vedno v službi Abigail Doornove.

Ali je prišlo kdaj tudi tako dač, da jo je hotela gospa Doornova odpuštit?

Dekle je mehanično odkimalo z glavo. — Oh, mamica se je večkrat jezila in včasih zatrjevala, da ji Sara že presega, pa smo vši vedeli, da govoriti to

kar tako... Večkrat sem vprašala mamico, zakaj se s Saro ne razumeta in ne živita v miru? Pa me je vedno takoj čudno pogledala in odgovorila, da se mi to samo zdi, da damska v njenem položaju ne more biti preveč intimna s služkinjo, pa naj stoji ta še tako visoko. Toda to ni bilo tisto, kar sem hotela vedeti, to ni bil pravi odgovor. Jaz...

— O vsem tem sem vam že pravil, — je zagodnjal Morehouse. — Zakaj jo še nadlagujete?

Toda zar se ni ničesar zmenil... — Domači prepriki s služinčadjo, — je karakterizirala Hulda to končno. — Gotovo ni bilo nič resnejšega. Zakaj bi drugače...

Inspektor je naenkrat napeljal govor drugam.

Na vprašanje, kaj je počela dopoldne, je Hulda odgovorila tako, da je potrdila izpovede Sare Fullerjeve.

— Pravite, — je nadaljeval inspektor, — da je vas pustila Sara Fullerjeva v čakalcini in nekam odšla in da je kmalu potem prišel k vam Morehouse. Ali je bil pri vas ves čas do trenutka, ko je odšel, da bi prisostvoval operaciji?

Hulda je stisnila ustnice in se zanimala. — Da, Izvzemši seveda približno 10 minut. Prosila sem Filipa, naj bo tako prijažen in poiše doktorja Janneya, da bi ga vprašal, kako je z mamo. Sara je odšla in se ni več vrnila. Filip je pozneje zopet prišel in mi povedal, da doktorja ni mogel najti. Saj je tako, kaj ne, Filip? Jaz tega tako točno ne morem povedati.

— Da, da, seveda. — je odgovoril Morehouse hitro.

— Kdaj se je pa vrnil Morehouse k

vam, gospodična? — je vprašal inspektor obzirno.

— Oh, tega se ne spominjam. Količ je bila ura, Filip?

Morehouse se je ugriznil v ustnico. — Dejal bi — biti je moral 10.40. ker sem vas kmalu zopet zapustil in odšel na galerijo operacijske dvorane, a operacija — operacija bi se bila kmalu potem začeti.

— Razumem. Inspektor je vstal. — To bo menda vse.

— Ali je gospodična Dunningova tu v hiši, gospodična Doornova? — je vprašal Ellery vladivo. — Rad bi govoril z njo.

— Odšla je. — Hulda je utrujeno zatisnila oči. Njene mehke ustnice so bile suhe in razpokane, kakor bi imela vročino. — Bila je tako prijazna, da me je spremila domov. Morala je pa nazaj v bolnico. Zaposlena je v oddelku za socijalno skrbstvo, kakor veste.

— Še nekaj, gospodična Doornova. — Distriktni prokurator se je smehjal. — Preprisan sem, da boste policiji v vsakem pogledu pomagali, v kolikor vam bo to mogoče... Treba bo pregledati privatno korespondenco gospe Doornove, morda bomo pa v nji našli ključ do tega žalostnega dogodka.

Dekle je priklimalo. Groza je sprejetela njeno bledo obliče. — Da, Seveda. Jaz samo — ne morem verjeti...

Morehouse je zaklical srđito:

— Tu v hiši ne najdete ničesar, kar bi vam olajšalo preiskavo! Vse njene uradne listine in druge take stvari imam pri sebi. Zakaj ne odidete? — Morehouse se je sklonil k Huldi. Ona se je ozrla nanj.

Potem sta pa hitro odšla.

Poklicali so starega lakaja. Imel je obraz kakor kamen, toda izredno žive majhne oči.

— Vi se pišete Bristol? — je vprašal inspektor.

— Da, gospod, Harry Bristol.

— Ali se zavedate, da pričakujem od vas, da boste govorili čisto resnično?

Mož je pomežniknil. — Oh, da, go-spod!

— To je dobro! — Inspektor je potisnil svoj kazalec v Bristolovo livrejo. — Ali sta se gospa Doornova in Sara Fullerjeva često prepirali?

— Jaz — to se pravi, gospod...

— Sta se prepirali ali ne?

— To se pravi, da gospod!

— Zavoljo česa sta se prepirali?

Lakaj se je v zadregi oziral okrog.

— Ne vem, gospod. Neprestano sta se prepirali. Včasih smo ju slišali. Nikoli pa nismo vedeli, zakaj se prepirate. Eno je pa gotovo, da se nista razumeli.

— In ste prepirčani, da nihče ni vedel, zakaj se nista razumeli?

— Ne, gospod. Zdela se mi je, da sta vedno pazili na to, da bi se ne prepirali vprisko služinčadi. Vedno sta urejevali svoje račune v sobah gospe Doornove, morda bomo pa v nji našli ključ do tega žalostnega dogodka.

Dekle je priklimalo. Groza je sprejetela njeno bledo obliče. — Da, Seveda. Jaz samo — ne morem verjeti...

Morehouse je zaklical srđito:

— Tu v hiši ne najdete ničesar, kar bi vam olajšalo preiskavo! Vse njene uradne listine in druge take stvari imam pri sebi. Zakaj ne odidete? — Morehouse se je sklonil k Huldi. Ona se je ozrla nanj.

Vsi so vstali.

— Kaj pa je s to Fullerjevo, inspektor? — je vprašal Harper. — Zdi se mi, da bi jo bilo treba vzeti na piko.

Ellery je odkimal z glavo. — Pusti-

te jo pri miru. Ta nam ne uide. Pete, čudim se vam. Meni je jasno, da nismo opraviti z normalnimi ljudmi. Fullerjeva je psihopatka.

Bila sta že pred hišo.

* Ellery je globoko vdihaval hladen januarski zrak. Harper je stopal kraj njega. Inspektor in Sampson sta šla naprej in zavila sta proti vratom na Peti aveniji.

— Kaj mislite o tem, Pete?

Reporter se je zarežal. — Eh, to je lepa kaša. Ne vem sploh, kaj bi vam odgovoril. Vsak izmed njih je imel priliko storiti to in cela vrsta jih je imela tudi motiv.

— Ali veste povedati še kaj drugačega?

— Če bi bil inspektor, — je nadalejval Harper, — bi se lotil tega od druge strani, in sicer z Wal Streeta. Stara Abigail je upropastila marsikatrega mladega Rockefellerja in spe Morda je imel kdo davi v bolnici motiv finančne osvetne.

Ellery se je nasmehnil. — Moj oče ni novinec v takih zadevah. Pete, On je že ubral določeno pot... Zanimalo vas bo da sem nekateri ljudi že posvetili iz vrste možnih morilcev.

— Izločil! — Harper se je začudil. — Čujte, dečko. Povejte mi vsaj nekaj tega, kar veste. Kaj pomeni to sovraštvo med Doornovo in Fullerjevo?

Ellery je zmajal z glavo. Smeh mu je izginil z obrazu, ki se mu je naenkrat zmračil. — V tem je nekaj posebnega. Dve stari klepetljii, držeči se Napoleonovega gesla: Ljudje naj pero svoje umazano perilo doma! V tem je nekaj nenaravnega, Pete.

Na ponovno prošnjo naših cenj. strank iz Ljubljane tudi tem potom sporočamo, da prodajamo TIVAR obleke razen glavne zaloge v PREŠERNOVI ULICI štev. 54, nasproti glavne pošte tudi v novi prodajalni

Sv. Petra cesti št. 26

Upravitelj te prodajalne je g. RAMOVŠ.

PROSIM, PAZITE!

TIVAR OBLEKE morajo biti previdene s tem tovarniškim listkom. Prosimo naše cenj. stranke, da nam javijo, če se vam bo ponudilo ali prodalo manjvredno in tuje blago, kakor naše originalno TIVAR blago.

Istočasno se zahvaljujemo našim cenj. strankam za povrjenje nam zaupanje in naklonjenost. Mi se bomo tudi v nadalje potrudili, da si to zaupanje z našim vestnim delom obvarujemo.

TIVAR obleke

Prešernova ulica štev. 54
nasproti glavne pošte,
SV. PETRA CESTA šTEV. 26

NEMŠCINA

skorovni, poceni prodam. — Na ogled pri: Karol Sitar, taphetništvo, Wolfsova ulica 12.

SOBO IN KUHINJO
za december poceni oddam. — Zgornja Šiška štev. 241 (Pod hribom). 3232

—

PO NAJNIZJIH CENAH
vam nudimo lepo pleskano po-hištvo — naročilo in popravilo — mizarstvo Velkavrh, Krajkovska ulica št. 7. 3233

PRAZNO MESEČNO SOBO
oddam takoj mirni gospodčni. Elektrika, parket. — Kopališka ulica 12, (Kolezija). 3222

TAKOJ PONUDITE
rabljene šivalne stroje, damska kolesa, peči, štedilnike, vozno plahlo, Kersnikova ulica št. 7, Prilika. 3221

SPALNI FOTELJ
skorovni, poceni prodam. —

Na ogled pri: Karol Sitar, taphetništvo, Wolfsova ulica 12.

OPREMLJENO SOBO
iščem s 1. decembrom v Kraju, solnčno, proti zapadu ali jugu. — Ponudbe na upravo Slov. Narodac pod Stalno 3219.

—

KUPUJEM IN PRODAJAM
staro pohištvo, omare, postelje, modroče, umivalnike z ogledalom, pisalne mize porabe, knjige, obleke in vse druge stolarske predmete po najugodnejših cenah edinole — Golob Marjana, Ljubljana, Gallusovo nabrežje št. 29 3224

STANOVANJE
1- in 2-sobno, s kuhinjo, električno in vodovodom takoj oddam. — Restavracija pri remi-zi. 3235

TUJIH JEZIKOV
se naučite v 4-6 mesecih potom dopisovanja. — Dopisna šola tujih jezikov «Perfekt», pošt. pret. 557, Beograd.

RESTAVRACIJSKE LOKALE
pri novi remizi takoj oddam.

3234

MIZARSKE DESKE
suhe, od 300 Din naprej nabavljaj parna žaga suštar. 3233

—

KLEPARSKI POMOCNIK
dobi službo. — Ponudbe na: G. Ditrich, Murska Sobota.

BRIVSKI POMOCNIK
išče službo. — Ponudbe na: Bombek, Maribor, Vetrinjska št. 12.

FOTOATELJE
oddaj Jug v Tržiču.

SEDLARSKEGA VAJENCA
sprejme Osolin, Domžale.

MARIJA SEVCIK, roj. BLUMAUER naznanja v svojem in v imenu svojih hčerk. ANE, MARLJE in Vere ter ostalega sorodstva tužno vest, da je Vsemogočni Bog poklical mojo ljubljeno nenadomestljivo sestro, svakinjo in tetu, gospodčno

Josipino Blumauer

danes ponoči ob 2. uri, prevideno s tolažili sv. vere, v boljše življenje. Zemeljski ostanki blage pokojnice se preneso v nedeljo, dne 4. novembra 1934 ob 1/4 uro popoldne iz hiše žalosti, Emonška cesta št. 10 a, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se polože v rodovsko grobničo k včnemu počitku.

Orhanimo blago pokojnico v najlepšem in trajnem spominu!

V Ljubljani, dne 3. novembra 1934.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

SPALNICE
moderne, iz orebove korenine, pleskane, in kuhinjske uprave ter drugo pohištvo dobite najceneje pri Andlovic, Ljubljana, Komenskega ulica 34. 61/T

VABIM
na najboljše krvavice in pečenice in vse čas pečeno šunko. Preskrbljeni tudi za dobro kapljico. — Se priporoča gostilnici in mesar Fabjan, Glince IX, št. 30. 3229

NAZNANIL!
Cenjenim damam in gospom vladno sporočam, da sem cene za postrežbo v obeh oddelkih znižal za 20%. — Cesalni salon NAVINER, Ljubljana, Šelenburgova ulica. 60/T

Trenchoati
usnjeni suknjiči itd. najboljši nakup pri
PRESKERJU,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

OGLAŠUJTE

V malih oglaših v »Slovenskem Narodu« velja vsaka beseda 50 para, davek Din 2.- Najmanjši znesek za mali oglaz Din 5.- davek Din 2.- Mal oglazi se plačujejo takoj; pošte lahko v znakom. — Za odgovore malih oglazov treba priložiti znakom.

Sivalni stroji od Din 1600 naprej. Otoški vozički od Din 200 naprej. Dvo-kolesa od Din 950 naprej.

»Sachse motorji od Din 5000 naprej pri

»TRIBUNA« F. Batzel, Ljubljana, Karlovška cesta 4. — Ceniki franko.

PLISE za volane v različnih gubah. SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov itd. AZURIRANJE, entel vložkov in čipk, PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zaveza, perila.

Hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

PRED NAKUPOM BLAGA SI OGLEDJTE OBILNO ZALOGO
TVRDKE

L. ROT, krznarstvo
LJUBLJANA, Mestni trg št. 5 — NIZKE CENE!

J. C. MAYER, LJUBLJANA

STRITARJEVA ULICA STEV. 6.

1. XI. 1834

100

1. XI. 1934

OB STOLETNICI

NJENEGA OBSTOJA ODDAJA TVRDKA **OD 2. DO 10. NOVEMBRA** VEČJE MNOŽINE RAZNEGA MANUFAKTURNEGA BLAGA

PO IZREDNO ZNIŽANIH CENAH.